

Dobra passa kultury, zwłaszcza samorządowej

FINANSE Lockdowny najwyraźniej zwiększyły apetyt na wydarzenia kulturalne. Efektem są rosące przychody związanych z nimi instytucji, które dziś przekraczają poziom sprzed pandemii

Paulina Nowosielska
Patrycja Otto
dgp@infor.pl

Przychody instytucji kultury w 2022 r. wyniosły 12,3 mld zł. W porównaniu z rokiem poprzednim oznacza to wzrost o 18,1 proc. – wynika z najnowszych danych GUS. Przekroczyły tym samym poziom sprzed pandemii, kiedy wynosiły nieco ponad 10 mld zł, i osiągnęły historyczny poziom. A to oznacza, że nie

tylko odrobiły straty wywołane lockdownami (2020 r. był rokiem spadku), ale cały czas się rozwijają. Wskazują na to dalsze statystyki: 90 proc. przychodów instytucji kultury pochodzi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Wprawdzie ich wysokość napędził m.in. w ubiegłym roku wzrost cen biletów od kilku do kilkunastu procent, ale przedstawiciele instytucji zapewniają, że większy wpływ miała frekwencja.

I tak np. Muzeum Gdańska podniosło ceny biletów, niektórych nawet o ok. 20 zł. Nie przeszkodziło to jednak pobić o 2 tys. rekordu ich sprzedaży z 2019 r., który wynosił prawie 387 tys. O rekordowej frekwencji mówi także Muzeum Narodowe w Krakowie. W ubiegłym roku odwiedziło je 1,350 mln osób. Aż dwa razy więcej niż w 2021 r., ponad cztery razy niż w 2020 r.

i o 250 tys. osób więcej niż w 2019 r.

Tym samym instytucje kultury wypracowały również większy zysk. Dane GUS pokazują, że ich wynik finansowy netto wyniósł 117,3 mln zł (wobec 107,6 mln zł przed rokiem). Co ciekawe, to przede wszystkim zasługa samorządowych instytucji kultury, których przychody wyniosły 9,9 mld zł, wobec 8,39 mld zł rok wcześniej. Dla porównania państwowe placówki osiągnęły je na poziomie 2,49 mld zł (w 2021 r. – 2,1 mld zł).

Zdaniem naszych rozmówców to m.in. rezultat ciągłych inwestycji, które podnoszą jakość oferty. W 2022 r. nakłady na ten cel wyniosły 1,9 mld zł, czyli o 25 proc. więcej niż rok wcześniej. – W ubiegłym roku przygotowaliśmy 25 wystaw czasowych, odbyło się 95 spotkań, w któ-

rych uczestniczyło ponad 4,5 tys. osób. Zaskakiwalismy nowoczesną sztuką, przybliżaliśmy dziedzictwo materialne miasta, pozyskiwalismy nowe, wyjątkowe eksponaty – wylicza Waldemar Ossowski, dyrektor Muzeum Gdańska.

Także ze strony samych samorządów słyszymy, że mimo rosących wydatków starają się oszczędzić kulturze... oszczędzania. – Całkowity budżet zabezpieczony przez Radę Miasta Gdańska na kulturę w 2023 r. wynosi 93 524 715 zł i jest większy od poprzedniego o 4 928 338 zł. W tej kwocie zawarte są dotacje podmiotowe dla instytucji kultury w wysokości 76 689 013 zł, tj. o 4 728 355 zł więcej niż w roku 2022 i o 10 769 123 zł więcej niż w 2021 r. – wylicza skrupulatnie Marta Formella z biura prasowego miasta. Nie ukrywa, że większe środki były nie-

zbędne, by mimo podwyżek energii i wzrostu wynagrodzenia minimalnego utrzymać dotychczasowy poziom oferty.

Wtórą jej Joanna Żaberek, rzeczniczka prezydenta Poznania. – Mimo trudnej sytuacji finansowej staramy się mieć pieniądze na bieżące funkcjonowanie wszystkich miejskich instytucji kultury – mówi i wylicza, że w latach 2020–2023 dla Biblioteki Raczyńskich, największej poznańskiej instytucji kultury, zabezpieczano środki wyższe o ok. 2,3–6,5 proc., porównując rok do roku. W trakcie każdego roku budżetowego dokonywano także korekty poziomu dotacji bieżącej biblioteki średnio o 3,9–8,4 proc. – Rok 2022 był kolejnym, w którym działalność odbywała się w warunkach kryzysowych. Mimo trudności, które dotknęły sektor finansów publicznych, udało

się utrzymać na tym samym poziomie lub nieznacznie zwiększyć środki finansowe na działalność miejskich jednostek kultury w stosunku do lat ubiegłych – wtórą Tomasz Sanecki z biura prasowego UM w Bytomiu.

Z kolei z Częstochowy słyszymy, że poza tamtejszymi domami kultury i bibliotekami miasto prowadzi też samodzielnie (tzn. bez stałego wsparcia ze strony samorządu województwa lub ministerstwa) Filharmonię Częstochowską, Teatr im. A. Mickiewicza, Muzeum Częstochowskie, Miejską Galerię Sztuki. Zainteresowanie ich ofertą z roku na rok rośnie. – Żadna z instytucji nie została zamknięta w związku z szukaniem oszczędności – podkreśla Włodzimierz Tutaj, rzecznik UM. I zapewnia, że miasto stara się utrzymać dla mieszkańców stałą ofertę kulturalną. ©